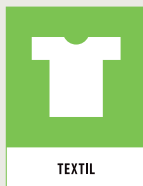
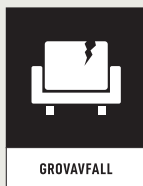
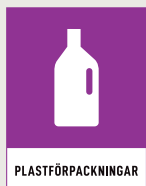

101

frågor och svar om sortering och återvinning

UPPLANDS
VÄSBY

Livet rymms i Väsby
upplandsvasby.se
08-590 970 00

FREE
PALESTINE

ÖNSKETRÅD / WISHTREE

VAD ÄR ETT ÖNSKETRÅD?
Det är ett sätt att uttrycka sig och dela med sig av sina önskningar och hopp. Det är ett sätt att säga till världen vad du vill se förändras.

ÖSK SA HÄR
Skriv ner dina önskningar på kortet och häng det på tråden. Vi kommer att samla in alla kort och dela dem med de som behöver dem mest.

ÅTERBRUKS
festlokalen
2024

STYRNA
du, världen
♥

ÖNSKETRÅD / WISHTREE

VAD ÄR ETT ÖNSKETRÅD?
Det är ett sätt att uttrycka sig och dela med sig av sina önskningar och hopp. Det är ett sätt att säga till världen vad du vill se förändras.

ÖSK SA HÄR
Skriv ner dina önskningar på kortet och häng det på tråden. Vi kommer att samla in alla kort och dela dem med de som behöver dem mest.

Innehåll

101 frågor och svar om sortering och återvinning.....	4
Matavfall	8
Olja och fett från matlagning	12
Restavfall	14
Pappersförpackningar	16
Tidningar och returpapper	18
Plastförpackningar	20
Glasförpackningar	22
Metallförpackningar	24
Grovavfall	26
Återbruk.....	28
Kläder och textilier	30
Trädgårdsavfall	33
Farligt avfall	36
Mediciner och kanyler	38
Elavfall	40
Vitvaror, kyl och frys	44
Bygg- och rivningsavfall	46

101

frågor och svar om sortering och återvinning

Dina sopor är inte skräp. Rätt sorterat är ditt avfall en värdefull resurs som kan återvinnas och bli till nya produkter eller energi.

I den här guiden har vi samlat 101 frågor och svar om återvinning. Allt du behöver veta för att sortera rätt, så att ditt avfall kan tas om hand på ett säkert sätt för både människor och miljö. Varje gång du återvinner bidrar du till ett mer hållbart samhälle.

Det bästa avfallet är det som aldrig uppstår. Ett sätt att minska avfallet är genom att återbruka. I denna folder får du några återbrukstips. Fler tips på hur du kan minska ditt avfall hittar du på vår webbplats.

Varför ska jag sortera mina sopor?

Det bästa vi kan göra är att skapa så lite avfall som möjligt, till exempel genom att återanvända, låna, laga, hyra och så vidare. En stor del av det material som används i produkter kan återvinnas och bli nya produkter. Genom att sortera och återvinna olika sorters avfall sparar vi energi, minskar koldioxidutsläpp och bevarar naturresurser. Vissa produkter innehåller dessutom farliga ämnen. Genom att ta hand om dem på ett bra och säkert sätt skyddar vi både människor, djur och natur. Alla vinner när vi återvinner!

Är det lag på att sortera sina sopor?

Ja! Alla hushåll måste sortera ut returpapper, förpackningar (plast, papper, glas och metall), matavfall, elavfall, batterier, textilier, grovsopor och återbruk. Detta är viktigt för att återvinningssystemet ska fungera. Sedan 2024 är det lag på att sortera ut matavfall i hela EU. Från 1 januari 2025 ska även textilavfall sorteras ut och samlas in separat. Senast 2027 ska alla hushåll kunna sortera förpackningar där de bor.

Hur sorterar jag mina sopor om jag bor i lägenhet?

Restavfall och matavfall sorteras i separata behållare. Förpackningar ska lämnas i avsedda behållare, antingen där du bor eller på en återvinningsstation. Många flerbostadshus har också sortering av batterier, ljuskällor, elektronik och flytande fett från matlagning. Kontakta din fastighetsägare eller bostadsrättsförening för att ta reda på vilka typer av avfall som samlas in där du bor.

Textiler lämnas i avsedda behållare på de flesta återvinningsstationer, på återvinningscentralen eller den mobila återvinningscentralen.

På återvinningscentralen lämnar du exempelvis grovavfall, elektronikavfall, farligt avfall, trädgårdsavfall med mera.

Hur sorterar jag mina sopor om jag bor i enbostadshus?

Enbostadshus sorterar restavfall och matavfall i separata kärl. Farligt avfall (batterier, ljuskällor och småelektronik) och flytande fett från matlagning samlas in i den röda boxen.

Förpackningar, tidningar och batterier lämnas på närmaste återvinningsstation. Senast 2027 kommer du som bor i enbostadshus också få två stycken tvåfackskärl för utsortering av förpackningar av papper, plast, glas och metall.

Textiler lämnas i avsedda behållare på de flesta återvinningsstationer, på återvinningscentralen eller den mobila återvinningscentralen.

På återvinningscentralen lämnar du exempelvis grovavfall, elektronikavfall, farligt avfall, trädgårdsavfall med mera.

Vad gör jag om jag är osäker på hur något ska sorteras?

Är det en förpackning finns det ofta en symbol eller information på förpackningen hur den ska sorteras. På sopor.nu kan du söka på hur olika produkter ska sorteras om du är osäker.

Måste jag skölja ur förpackningarna när jag sorterar?

Du behöver inte skölja ur dem noggrant – men skrapa ur innehållet innan du sorterar förpackningarna.

Hur sorterar jag förpackningar som är gjorda av flera olika material?

Om förpackningen består av flera material, försök att skilja dem åt. En glasburk med metallock är enkelt att ta isär, medan det fastsatta locket på mjölkförpackningen kan sitta kvar. Sortera sen förpackningen efter det material som den består mest av.

Är det miljömässigt försvarbart att transportera avfall för återvinning?

Ja! Miljöbelastningen som uppstår av extra transporter vägs upp av de betydande miljövinster när vi sorterar. Platta ihop materialet och packa mindre förpackningar i större, så tar de mindre plats och minskar transporterna. En tom mjölkförpackning rymmer minst fem ihopvikta förpackningar.

Vad är skillnaden på en återvinningsstation, en återvinningscentral och en mobil återvinningscentral?

Återvinningsstation:

Här lämnar du förpackningar, tidningar och batterier. På de flesta stationer kan du också lämna textilier.

Återvinningscentral:

Här kan du bland annat lämna återbruk, metallskrot, vitvaror, grovavfall, trädgårdsavfall, textilavfall och farligt avfall. Personalen på plats kan hjälpa dig att sortera rätt.

Mobil återvinningscentral:

Här kan du lämna mindre mängder av det mesta som lämnas på en vanlig återvinningscentral. Det finns också en återbruksbil som tar emot böcker, leksaker och andra prylar som kan användas igen. Den besöker olika platser i kommunen under året. Personalen på plats hjälper dig att sortera rätt.

SÅ HÄR SORTERAR DU!

Varför ska jag sortera mitt matavfall?

Matavfall är det som blir över när du lagat eller ätit mat och som inte kan ätas senare (skal till exempel). Matsvinn är mat som slängs trots att den egentligen kunde ha ätits upp (som brödkanten).

För att minska matsvinnet måste vi ta vara på den mat vi köper.

Hushållen står för den största mängden matavfall i Sverige. År 2023 slängde hushållen cirka 824 000 ton livsmedelsavfall, inklusive mat och dryck som hälldes ut i avloppet.

Mat som blir över och inte kan ätas ska sorteras ut och läggas i kommunens avsedda matavfallspåsar. När vi sorterar ut matavfallet tar vi tillvara på både energi och värdefulla näringsämnen. Det omvandlas till biogas som används till bränsle för sopbilar, bussar och personbilar i stället för bensin och diesel. Då minskar utsläppen av växthusgaser och andra skadliga partiklar i luften. En viss del omvandlas också till biogödsel som ger näring till våra åkrar vid odling.

Vad räknas som matavfall?

Exempelvis råa och tillagade matrester av: fisk och kött inklusive ben, mejeriprodukter, pasta, ris, bröd, kakor, skaldjur, äggskal, tepåsar, kaffesump, grönsaker, frukt, rotfrukter inklusive skal och mindre mängder matfett (torka upp flytande matfett med hushållspapper). Du kan också lägga mindre mängder använt hushållspapper och servetter i matavfallspåsen.

Vad kan jag inte lägga i matavfallspåsen?

Till exempel plastpåsar (även bioplast), matavfall i förpackning, fruktetiketter, metall, pappersförpackningar, kattsand, burströ, trädgårdsavfall, snusprillor, fimpas, krukväxter, jord och tuggummi.

VISSTE DU ATT... EN PÅSE MATAVFALL KAN BLI BIOGAS SOM RÄCKER TILL 2,5 KM BILKÖRNING?

Vad händer med mitt matavfall när det samlats in av kommunen?

Matavfallet transporteras först till Sörabs anläggningar i Hagby och Smedby. Där kontrolleras det för att säkerställa att det är godkänt för rötning. Sen skickas det vidare till Högbytorp och Uppsala vatten, där det rötas för att producera biogas, som används som bränsle, och näringsrik biogödsel för odling. Om matavfallet också innehåller material som inte är matavfall går det till energiåtervinning istället för rötning.

Kan jag använda papperspåsar från affären eller påsar av majsstärkelse/bioplast?

Nej, bara den matavfallspåse av papper som du får av kommunen är godkänd.

Vad gör jag om det luktar illa från mitt matavfall?

Byt påse ofta, även om den inte är full, särskilt under sommaren. Håll matavfallet så torrt som möjligt och använd den ventilerade påshållaren. Låt matavfallet rinna av ordentligt innan det läggs i påsen och vik ihop påsarna ordentligt. Om kärlet är kladdigt kan det uppstå lukt som drar till sig fluglarver. I september erbjuder kommunen gratis tvätt av matavfallskärl, och tvätt av restavfallskärl mot beställning.

Vad gör jag om min matavfallspåse läcker?

Lägg den läckande påsen i en extra matavfallspåse. Låt blött avfall rinna av innan du lägger det i påsen och byt påse ofta. Påshållaren hjälper till att hålla papperspåsen torr. Du kan också varva med lite hushållspapper eller servetter.

Vad händer om matavfallspåsen läggs i en plastpåse eller innehåller annat skräp?

Lägg aldrig matavfallspåsen i en plastpåse, de kan orsaka driftstopp vid rötning. Det gäller också komposterbara påsar av majsstärkelse eller bioplast. Det kan också förstöra jordkvaliteten på åkrarna när mikroplaster följer med biogödslet ut på åkrarna.

Matavfall som innehåller plast, förpackningar och annat som inte hör hemma där, skickas till förbränning i stället för rötning. Då förlorar vi en värdefull resurs.

Kad gör jag när mina matavfallspåsar är slut?

Om du bor i lägenhet och har slut på matavfallspåsar, kontakta din hyresvärd eller bostadsrättsförening. Om du bor i villa får du matavfallspåsar levererade till din adress två gånger per år. Om dessa inte räcker kan du beställa fler på Mina Sidor eller via Väsby Direkt.

Var lämnar jag mitt matavfall?

Du lämnar ditt matavfall i anvisad behållare för matavfall.

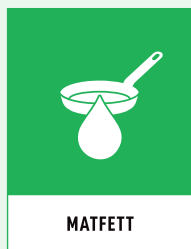
Kan jag dela på matavfallskärl med mina grannar?

Om du bor i villa och har lite matavfall kan du dela på en brun soptunna med dina grannar. Ni betalar varsin grundavgift men delar på tömningskostnaderna och får varsin faktura.

Hur gör jag om jag vill kompostera mitt matavfall?

Anmäl kompostering till bygg- och miljökontoret, även om du vill kompostera enligt bokashi-metoden. Komposteringen ska ske i en isolerad och skadedjursskyddad kompostbehållare, placerad så att den inte orsakar olägenhet för närboende, gärna på en skuggig plats.

Varför ska jag inte hälla ut olja och fett från matlagningen i avloppet?

Flytande fett och oljor får inte hällas ut i avloppet eftersom det kan orsaka stopp i avloppsledningarna. När det hälls ner i avloppet, stelnar det på vägen till reningsverket och det bildas klumpar i ledningarna som till sist kan bli en propp. Det är därför viktigt att ta hand om fettavfall på rätt sätt.

Vad räknas som matfett och matolja?

Flytande fett från matlagning som exempelvis: frityrolja, oliv-, raps- eller annan matolja. Det kan även vara matfett som smält smör eller cocosfett. Även oljan som oliverna, saltorkade tomater eller de inlagda vitlöksklyftorna ligger i.

Hur hanterar jag matolja och fett?

Mindre mängder:

Torka av oljan med hushållspapper eller en servett och lägg i matavfallspåsen.

Större mängder:

Återvinn matfettet genom att hälla det svalt fett eller oljan i en tät försluten klämbär behållare (max en liter, exempelvis en grädd- eller mjölkkartong med skruvkork, eller plastflaska). Använd gärna en miljötratt som du kan hämta hos Väsby Direkt eller beställa utan kostnad på Sörabs webbplats sorab.se.

Märk behållaren med "Matfett" och lämna i den röda boxen om du bor i villa eller i den grå boxen om du bor i flerbostadshus. Det kan också lämnas på den fasta eller mobila återvinningscentralen.

Restavfall

Restavfall är det som blir kvar att slänga i soppåsen efter att du har sorterat ut matavfall, elavfall, textilier, återbruk, batterier, farligt avfall, förpackningar och allt annat som hanteras i andra system. Restavfall kallas ibland också för hushållssopor eller brännbart. Med tanke på hur mycket material som ska sorteras för återvinning bör mängden restavfall vara väldigt liten.

Vad räknas som restavfall?

Till restavfall hör: dammsugar-påsar, disktrasor, tandborstar, diskborstar, hår och hårborstar, bindor, tamponger, tops, blöjor, burspån, snus, cigaretter, kuvert, pennor, post-it-lappar, munskydd, presentsnören, våtservetter, engångshandskar, kattsand och grillaska (väl förpackat).

Vad räknas inte som restavfall?

Bland de produkter som inte räknas till restavfall finns: farligt avfall, läkemedel, elavfall, textilier, glas, batterier, tidningar, reklamblad, glödlampor och förpackningar.

Var lämnar jag mitt restavfall?

Restavfall ska bara lämnas i anvisad behållare för restavfall. Lägg restavfallet i en soppåse som knyts ordentligt. Det får inte läggas löst i behållaren. Förpacka aska och kattsand väl genom att lägga det i dubbla soppåsar så att det inte dammar eller åker ut vid hämtning. Restavfall får bara hämtas av kommunens entreprenör.

Vad händer med mitt restavfall?

Restavfallet körs till Sörab som sedan behandlar det för att kunna återvinna så mycket som möjligt. Det som inte kan återvinnas på annat sätt går till förbränning där det omvandlas till energi. Elen och fjärrvärmen kommer alltså delvis från ditt eget restavfall.

Varför ska jag sortera pappersförpackningar?

Papper bör återvinnas eftersom det sparar på våra resurser och minskar påverkan på miljön. En pappersfiber kan återvinnas sju-åtta gånger innan den blir utsliten. När vi återvinner våra pappersförpackningar minskar därför behovet av att avverka nya träd. Det minskar också energiförbrukningen och koldioxidutsläppen, som bidrar till en lägre klimatpåverkan.

Vad räknas som pappersförpackningar?

Förpackningar av i huvudsak papper, exempelvis: pappmuggar, chipspåsar, pasta- och flingpaket, mjölk- och juicepaket, omslagspapper, äggkartonger, socker- och mjölpåsar, take-awayförpackningar, vadderade kuvert och pappersbärkassar.

Vad räknas inte som pappersförpackningar?

Allt papper är inte en förpackning. Ta för vana att fråga dig själv om det är en förpackning eller inte. Bland de produkter som inte räknas till pappersförpackningar hör kuvert, tidningar, broschyrer, kopieringspapper och reklamblad.

**VISSTE DU ATT...
NÄR ÅTERVUNNET PAPPER ANVÄNDS
KAN DET MINSKA ENERGIFÖRBRUKNINGEN
MED 50 % JÄMFÖRT MED ATT ANVÄNDA
JUNGFRULIGT MATERIAL.**

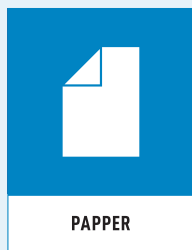
Var lämnar jag mina pappersförpackningar?

Pappersförpackningarna lämnas i avsedd behållare om det finns där du bor eller på en återvinningsstation. Tänk på att platta till förpackningen för att spara utrymme. En tom mjölkförpackning rymmer minst fem stycken ihopvikta.

Vad händer med mina insamlade pappersförpackningar?

Pappersförpackningarna transporteras till ett pappersbruk. Där mals de ner till ny pappersmassa som används till nya kartonger och ny wellpapp. Pappersfibrer går att återvinna upp till sju-åtta gånger. Vi sparar både träråvara och energi när vi återvinner pappersförpackningar.

Varför ska jag sortera tidningar och returpapper?

Förutom att man spar på träden är energiförbrukningen omkring 50 procent lägre när återvunnet papper används som råvara jämfört med skogsråvara. Koldioxidutsläppen minskar med cirka 1,4 kilo för varje kilo tidningar som vi återvinner. Det här ger stora miljövinster.

Vad räknas som tidningar och returpapper?

I återvinningsbehållare för tidningar och returpapper lägger du dags- och veckotidningar, tidskrifter, kataloger, reklamblad, broschyrer, kontorspapper, skriv- och ritpapper och pocketböcker. Du behöver inte ta bort spiraler, häftklamrar och liknande.

Vad räknas inte som tidningar och returpapper?

Papper som inte ska läggas i behållare för tidningar är till exempel kuvert, hårda/inbundna böcker, pappersbärkassar, omslagspapper och plastomslag runt tidningar och reklam. Förpackningar av papper räknas inte heller som returpapper utan ska läggas i behållaren för pappersförpackningar.

VISSTE DU ATT... ETT TON RETURPAPPER SPARAR 14 FÄRDIGVUXNA TRÄD.

Varför ska jag inte slänga tidningar och returpapper i soppsåsen?

Det är ett enormt slöseri att elda upp uttjänta pappersprodukter när man kan ha så stor nytta av dem. Förutom att man spar på träden är energiförbrukningen omkring 50 procent lägre när återvunnet papper används som råvara jämfört med skogsråvara. Det här ger stora miljövinster.

Kan man lägga vanligt skrivpapper i tidningsåtervinningen?

Ja, det går bra, också veckotidningar med glansiga omslag kan lämnas i tidningsåtervinningen.

Var ska jag lämna mina tidningar för återvinning?

Om det finns insamling för tidningar i ett miljörum eller liknande där du bor, kan du lämna dina tidningar och returpapper i avsedd behållare där. Annars lämnas de i container för tidningar på en återvinningsstation.

Varför ska jag inte lägga kuvert och post-it-lappar i pappersinsamlingen?

Limmet på kuvert och post-it-lappar löses inte upp i återvinningsprocessen utan klumpar ihop sig. Det resulterar i sämre papperskvalitet. Genom att lägga kuvert och post-it-lappar i soppsåsen kan de i stället energiåtervinnas.

Varför ska jag sortera plastförpackningar?

En använd plastförpackning som sorteras och återvinns, halverar klimatpåverkan, jämfört med om den slängs i hushållssoporna och eldas upp (förbränns). Ju fler plastförpackningar du sorterar, som sedan återvinns, desto mer minskar utsläppen från förbränning och den mängd fossila resurser som behövs vid framställningen av ny plast. Ett bra tips om man har ont om utrymme hemma är att trycka ihop de mjuka plastförpackningarna i en plastpåse.

Vad räknas som plastförpackningar?

Förpackningar av i huvudsak plast, både mjuk- och hårdplast, exempelvis chipspåsar, plastkassar, bubbelplast, tomma medicinkartor, flaskor, lock, burkar och tråg, fruktnät, tuber, bag-in-boxpåsar, refillpåsar, tvålförpackningar och tom deodorant.

Du behöver inte diska ur förpackningen men den ska vara tom/urskrapad.

Vad räknas inte som plastförpackningar?

All plast är inte en förpackning. Ta för vana att fråga dig själv om det är en förpackning eller inte. Exempel på produkter som inte sorteras som plastförpackningar är: tandborstar, diskborstar, galgar, besticklådor, leksaker, pantflaskor och förvaringsaskar för cd-skivor med mera.

VISSTE DU ATT...
FÖR VARJE KILO PLAST SOM ÅTERVINNS SPAR
VI EN LITER OLJA OCH TVÅ KILO KOLDIOXID.

Var lämnar jag mina plastförpackningar?

Plastförpackningarna lämnas i avsedd behållare om det finns där du bor, eller på en återvinningsstation. Tänk på att platta till förpackningen för att spara utrymme. Töm gärna ut plastförpackningarna i behållaren så att de ligger lösa, det underlättar att materialet återvinns korrekt.

Vad händer med min insamlade plast?

Plastförpackningarna sorteras efter typ av plast på en sorteringsanläggning. Sedan pressas, mals och smälts plasten ned och tas tillvara för att återanvändas och blir nya produkter som till exempel resväskor eller sopsäckar. Allt mer plast kan återvinnas allt eftersom nya återvinningsmetoder utvecklas. Den plast som ännu inte kan återvinnas blir energi genom förbränning.

Det är viktigt att vi sorterar rätt i hemmet, bara förpackningar i plast hör hemma i behållaren för plastförpackningar, risken är annars stor att kvaliteten på plasten försämras och plasten blir svår att återvinna.

OBS! Om förpackningen har rester av lim, färg, lösningsmedel eller liknande ska den lämnas som farligt avfall.

Varför ska jag sortera glasförpackningar?

Genom att återvinna glas sparar vi både transporter, naturtillgångar och energi. Vid glastillverkning i Sverige importeras alla råvaror som glas tillverkas av. När återvunnet glas smälts till nytt glas används 20 % mindre energi än om man utgår från nya råvaror. Glastillverkning med återvunnet glas ger dessutom ifrån sig mindre mängder koldioxid.

Vad räknas som glasförpackning?

Till glasförpackning hör flaskor och burkar av glas. För att glasförpackningar ska kunna återvinnas får de inte blandas med andra föremål.

Vad räknas inte som glasförpackning?

Allt glas ska inte sorteras som en förpackning. Exempel på produkter som inte är glasförpackningar är dricksglas, vaser, porslin, glödlampor och pantflaskor.

VISSTE DU ATT... DET TAR UNGEFÄR 1 MILJON ÅR FÖR GLAS ATT BRYTAS NED.

Varför kan jag inte lägga dricksglas i glasåtervinningen?

Dricksglas har en annan glaskvalitet än glasförpackningar. Blandas glaskvaliteterna försämras möjligheterna att återvinna glaset. Dricksglas lämnas till kommunens återvinningscentral.

Var lämnar jag mina glasförpackningar?

Glasförpackningarna lämnas i avsedd behållare om det finns där du bor, eller på en återvinningsstation. Färgade och ofärgade glasförpackningar lämnas i olika behållare för att återvinningen ska fungera. Tänk på att lämna i rätt behållare!

Även om samma bil hämtar förpackningar från flera olika behållare, har den separata fack för färgat och ofärgat glas och i vissa fall även för andra typer av förpackningar. De olika förpackningarna hålls skilda åt genom hela återvinningsprocessen.

Varför ska jag sortera metallförpackningar?

Genom att återvinna aluminium och stål sparas stora mängder energi, jämfört med att framställa ny råvara. Både aluminium och stål går dessutom att återvinna hur många gånger som helst utan att kvaliteten försämras.

Vad räknas som metallförpackningar?

Till metallförpackningar hör bland annat aluminiumformar, konservburkar, tomma färg- och sprayburkar, kaffekapslar av metall, tuber, kapsyler och lock, folien på crème fraicheburken med mera.

Vad räknas inte som metallförpackningar?

All metall är inte en förpackning. Till exempel stekpannor, bestick, värmeljuskoppar och vekeshållare, marschallhållare, pantburkar, metallskrot, VVS-delar, elektronik.

Färg- och limburkar med rester och sprayburkar som inte är tomma slängs som farligt avfall.

VISTE DU ATT... EN ÅTERVUNNEN ALUMINIUMBURK SPAR ENERGI SOM RÄCKER TILL ETT DYGN VID DATORN.

Tips! Testa om det är metall eller inte. Knyckla ihop förpackningen. Behåller den formen sorteras den som en metallförpackning. Vecklar den ut sig är det oftast en plastförpackning.

Var lämnar jag mina metallförpackningar?

Metallförpackningar lämnas i avsedd behållare om det finns där du bor, eller på en återvinningsstation.

Vad händer med mina utsorterade metallförpackningar?

Dina gamla metallförpackningar blir till nya förpackningar eller metallprodukter som exempelvis armeringsjärn eller motordelar. Inget är för litet för att återvinnas, även en kapsyl har betydelse.

Vad gör jag med metallavfall som inte är förpackningar?

Metallföremål som inte är förpackningar lämnas till återvinningscentralen. Aluminium i värmeljuskoppar är en värdefull metall som kan återvinnas om och om igen. Kom ihåg att peta loss vekeshållaren från värmeljuskoppen, annars sorteras koppen ut med järnet och aluminiumet brinner upp i smältverket i stället för att återvinnas.

Ett tips är att samla allt metallavfall som inte är förpackningar i en burk för sig och ta med när du åker till återvinningscentralen.

Varför ska jag sortera grovavfall?

Genom att samla in grovavfall kan vi se till att det blir omhändertaget på ett miljöriktigt sätt och att det material som går att återvinnas tas tillvara. En stor del av det grovavfall som samlas in på återvinningscentralen sorteras för återvinning.

Innan du slänger ditt grovavfall så överväg om det i stället går att ge bort eller sälja, alltså återbruka. Om det fortfarande är helt och användbart kan du lämna det till second-hand butiker eller till återbruksinsamlingen på återvinningscentralen. Vissa välgörenhetsorganisationer tar också emot saker om de fortfarande är användbara.

Vad räknas som grovavfall?

Till grovavfall hör bland annat: trasiga eller skrymmande saker som möbler, badkar, cykeldelar, leksaker, sulky, skidor, metallskrot eller verktyg utan sladd.

Vad räknas inte som grovavfall?

Till grovavfall hör inte: återbruk, förpackningar, glas, textilier, farligt avfall och elektronikavfall, vitvaror, däck, bygg- och rivningsavfall, bildelar, trädgårdsavfall, schaktmassor och impregnerat träavfall.

OBS! Grovavfall kan behöva sorteras i ytterligare kategorier. Läs på skyltar eller fråga personalen på återvinningscentralen.

Var lämnar jag mitt grovavfall?

Lämna ditt grovavfall på en återvinningscentral, sorterat i avsedd container. Mindre mängder och grovavfall som inte är skrymmande kan också lämnas till den mobila återvinningscentralen. Fråga personalen om du är osäker på hur grovavfallet ska sorteras eller sök på [sopor.nu](https://www.sopor.nu).

Kommunen tillhandahåller också viss hämtning av både grovavfall och bygg- och rivningsavfall, beroende på om du bor i småhus eller flerbostadshus.

Tänk på att inte lämna ditt grovavfall på återvinningsstationerna. Det hör inte hemma där och varje år läggs mycket tid och pengar på att städa bort grovavfall som hamnat fel.

Var lämnar jag gamla utslitna bildäck?

När du köper nya däck är däckförsäljaren skyldig att ta emot dina gamla däck. Som privatperson kan du lämna gamla däck på återvinningscentralen.

Vad är återbruk?

Det som är sopor för dig kan vara värdefullt för någon annan. Börja alltid med att fundera på om det du vill slänga fortfarande kan användas.

Men återbruk handlar inte bara om att handla begagnat. Du kan ge nytt liv åt gamla saker genom att låna, byta eller laga. Eller att göra om saker till något nytt, som att göra ett smycke av en gaffel eller att sy en väska av ett par trasiga jeans.

Vilken typ av produkter kan man återbruka?

Nästan allt går att återbruka. Till exempel möbler, kläder, skor, väskor, smycken eller leksaker som du inte längre vill ha och som kan komma någon annan till nytta. Andra exempel är böcker, tyger, dricksglas, stekpannor/kastruller, köksmaskiner och andra husgeråd och prydnadssaker.

Vilken typ av produkter kan man inte återbruka?

Produkter som inte räknas till återbruk är bland annat: farligt avfall, fyllnadsmassor, rest- och matavfall. Gamla plastleksaker som inte uppfyller gällande lagstiftning kring kemikalier och säkerhet ska inte återbrukas. Kolla om de är CE-märkta eller ta med dem till återvinningscentralen och fråga personalen hur de ska hanteras.

Varför ska jag lämna saker till återbruk?

Skräp för dig kan vara en skatt för någon annan. När vi ger våra saker en andra chans, så minskar behovet av att tillverka nya saker. På det sättet spar vi på jordens resurser och minskar avfallsmängderna.

Var kan jag återbruka?

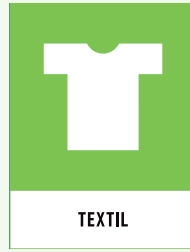
Det finns flera butiker, hjälporganisationer och lokala aktörer som både tar emot och säljer återbruk. Du kan också skänka och sälja på nätet, byta kläder på klädbytardagar, vara med på en loppmarknad, fixa en byteshylla på jobbet eller där du bor, och besöka kommunens årliga Återbruksfestival.

Återbruk kan både lämnas till den fasta och mobila återvinningscentralen. På de flesta återvinningsstationerna i kommunen kan du bland annat lämna kläder, skor och andra textilier till återbruk.

Varför är det bra att återbruka?

Det finns massor av bra anledningar. Att handla begagnat i stället för att köpa nytt är ofta billigare. Samtidigt gör du miljön en tjänst genom att spara på naturens resurser som vatten, energi, träd och kemikalier med mera. Det minskar mängden avfall, ger färre transporter, och minskar koldioxidutsläpp och föroreningar. Men inte minst kan det vara både kul och inspirerande att hitta nya kreativa användningsområden och skapa nya unika saker!

På upplandsvasby.se/minskaavfall finns tips på hur du kan minska ditt avfall och var du kan lämna saker till återbruk eller hitta saker att återbruka.

Varför ska jag sortera kläder och textilier?

För att framställa kläder och textilier krävs det stora mängder vatten och de kemikalier som används för att bleka eller färga textilier skadar både människor och miljö. Därför ska hela och rena kläder och hemtextil i första hand återanvändas. Även om du tröttnat på dina gardiner, växt ur byxorna eller fått en fläck på duken är textilierna fortfarande värdefulla. Genom att sortera och lämna in dina textilier så kan du minska textilindustrins negativa miljöpåverkan.

Vad kan lämnas i textilinsamlingen?

Exempelvis hela och trasiga: begagnade kläder (också underkläder, udda strumpor eller kläder med fläckar som inte försvunnit efter tvätt) och hem- och inredningstextilier (som till exempel dukar, sängkläder, handdukar, kuddfodral, gardiner och filter).

Var lämnar jag mina textilier?

Är det helt och rent? Ge bort, byt eller sälj till återbruk så att det kan användas av någon annan. Du kan också lämna dina textilier i de textilbehållare som finns på de flesta återvinningsstationerna eller i avsedd behållare på en återvinningscentral. Är det blött, möjligt eller förorenat ska det lämnas direkt till återvinningscentralen.

Vad händer med textilierna som jag lämnat?

Textilier som samlas in sorteras. Det som är helt och rent säljs i Sverige eller skickas utomlands för vidare sortering och försäljning. En del organisationer ger också bort kläder och skor till olika välgörenhetsprojekt. Den del av textilierna som inte kan återanvändas, återvinns till bilinredning, industri-trasor, isolering eller går till förbränning.

Vad ska jag tänka på när jag sorterar och ska lämna in kläder och textilier?

Se till att textilierna är rena och torra. Även trasiga textilier går att lämna in, då det som är trasigt sorteras ut till materialåtervinning. Eller så kan du sy om, laga eller använda dem som städtrasor.

Vad ska jag tänka på när jag köper textil och kläder?

Textilkonsumtionen i EU är hög. I Sverige konsumerar vi drygt 11 kilo per person och år, och vi köper väldigt mycket nytillverkat och lite begagnat. Samtidigt används textilierna under en allt kortare tid, vi slänger mycket kläder och textil som skulle kunna användas längre.

Medveten textilkonsumtion handlar om att tänka efter före och att se textilier och kläder som värdefulla resurser som ska användas under en lång tid. Genom att fördubbla livslängden för ett plagg minskar du dess klimatpåverkan med cirka 50 procent. Du kan till exempel lappa och laga trasiga kläder, skapa något helt nytt av ditt gamla plagg, sula och klacka om skor, eller ge bort eller sälja det du inte längre behöver.

Tänk efter innan du handlar om du verkligen behöver ett nytt plagg. Sätt ett mål att inte handla några nytillverkade plagg, eller bara några få. Handla mer hållbart genom att köpa second hand i första hand eller byta kläder med andra. Välj kläder med bättre kvalitet som håller längre. Miljömärkta kläder uppfyller krav på hela textilkedjan och har en oberoende granskning.

Om du handlar på nätet, tänk på att onödiga transporter och returerna sliter på miljön. Tänk på att billiga kläder och skor som tillverkats utanför EU kan ha tillverkats under dåliga arbetsvillkor där arbetarna ständigt utsätts för farliga kemikalier. Kläderna kan också innehålla cancerframkallande och hormonstörande ämnen eller andra farliga kemikalier, som kan bryta mot EU:s regler. Undvik kläder med ämnen som är skadliga för miljön och hälsan och tvätta alltid nya plagg innan du använder dem.

Varför ska jag sortera trädgårdsavfall?

När du lämnar ditt trädgårdsavfall för återvinning så tas materialet tillvara på bästa sätt. Merparten av trädgårdsavfallet rötas och blir biogas, resterande komposterar och blir jord. Grenar och kvistar flisas och säljs som bränsle till värmeverk. Du kan också kompostera trädgårdsavfallet på din tomt, det behöver du inte anmäla till kommunen.

Vad räknas som trädgårdsavfall?

Till trädgårdsavfall hör grenar, snittblommor, ris, gräsklipp, fallfrukt, julgranar, kvistar, löv och andra växtdelar som uppstår vid normal trädgårdsskötsel.

Vad räknas inte som trädgårdsavfall?

Invasiva växter, avvercade träd, och stubbar, jord, sten, grus, sand, matavfall, hela upprivna häckar med jord och rötter, kattsand, spån från djurburar, plastsäckar, komposterbara påsar av majsstärkelse eller annan bioplast.

Hur ska jag hantera invasiva växter?

Invasiva växter är främmande växtsorter som sprider sig mycket snabbt och påverkar våra ekosystem negativt. Vanliga invasiva arter är blomsterlupin, jätteloka, parkslide, gul skunkkalla och vresros. Dessa växter får inte läggas i soppåsen, på den egna komposten eller tillsammans med övrigt trädgårdsavfall.

Allt avfall från invasiva växter kan lämnas till exempelvis Smedby eller Hagby återvinningscentral, som har separata containrar för invasiva växter. Växterna ska vara jordfria och ligga i väl förslutna sopsäckar innan de lämnas. Det är viktigt så att inte fröer och växtdelar sprids vidare.

Kontakta personalen och eller läs på Sörabs webbplats vad du ska tänka på innan du hanterar de invasiva växterna. Du kan också läsa om de vanligaste invasiva växtsorterna att hålla koll på Naturvårdsverkets webbplats.

Var lämnar jag mitt trädgårdsavfall?

Du lämnar ditt trädgårdsavfall på en återvinningscentral. Under perioden april till och med november kan du också beställa schemalagd hämtning av trädgårdsavfallet vid din fastighet. Det finns även tjänst för enskilda hämtningar av trädgårdsavfall om du till exempel har en stor mängd löv du önskar bli av med. Du beställer din hämtning via Mina Sidor.

Hur ska jag hantera fallfrukt?

Det går bra att lämna fallfrukt som trädgårdsavfall på en återvinningscentral. Om det är stora mängder så rekommenderar vi att beställa kommunens särskilda tjänst för hämtning av fallfrukt. Det ska inte läggas i matavfallskärlet.

Det bästa är förstås att ta tillvara på så mycket som möjligt. Samla ihop och kör till närmaste musteri eller skänk bort till grannar, barnens förskola eller via en fruktmedling eller liknande.

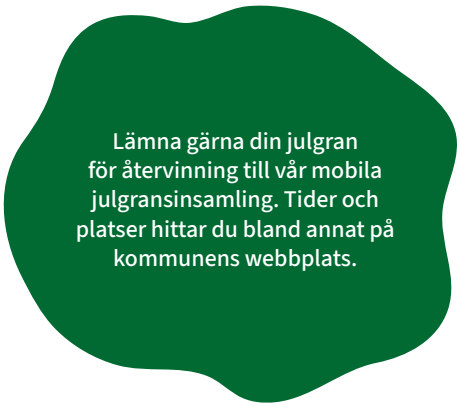
Var får jag lämna stubbar och rötter?

Stubbar, stammar och rötter kräver en särskild hantering för att kunna brytas ned. De behandlingsmöjligheterna finns inte på återvinningscentralen i Smedby men kan lämnas på Löt, Södergarn eller Görvalns återvinningscentral.

Var lämnar jag jord som jag inte vill ha?

Blomjord och annan jord kan du lämna på en återvinningscentral. Observera att om jorden innehåller eller har innehållit invasiva arter ska du prata med personalen på återvinningscentralen var du ska lämna den.

Läs gärna mer på Sörabs webbplats om hur jorden ska hanteras innan du lämnar den, sorab.se.

Lämna gärna din julgran för återvinning till vår mobila julgransinsamling. Tider och platser hittar du bland annat på kommunens webbplats.

Varför ska jag sortera ut farligt avfall?

Farligt avfall är sådant som är skadligt för människor, djur och vår miljö om det lämnas på fel ställe. Det innehåller ämnen som kan vara giftiga, cancerframkallande, frätande, fosterskadande, miljöfarligt, smittförande eller brandfarligt och kan ge allvarliga skador på växter, djur och människor om det kommer ut i naturen. Farligt avfall måste därför sorteras ut och tas om hand separat.

Vad räknas som farligt avfall?

I ett vanligt hushåll kan det handla om exempelvis kemikalier, målarfärger, lim, lack, lösningsmedel, växtskyddsmedel. Kosmetiskt avfall som överblivet nagellack, hårfärg, hårspray och smink är också farligt avfall.

Varför ska jag sortera överblivna mediciner och kanyler?

Mediciner, insulinpennor (med insulin), och andra läkemedel ska lämnas in till apoteket. De får inte spolas ner i toaletten eller slängas i hushållssoporna. Att spola ned läkemedel i avlopp kan innebära att vårt dricksvatten och grundvatten förorenas, eftersom våra reningsverk inte är utformade för att rena vattnet från läkemedel.

Tomma sprutor utan kanyl läggs i restavfallet och inte i förpackningsinsamlingen. Insulinpumpar lämnas som småelektronik.

Kolla med ditt Apoteket eller på sopor.nu om du är osäker hur något ska sorteras.

Vad händer med läkemedlen jag lämnar in?

När du lämnar tillbaka överblivna läkemedel till valfritt apotek skickas de till anläggningar som är reglerade i miljöbalken. De förbränns så att de aktiva läkemedelsresterna blir inaktiva, rökgaserna renas och askan placeras på godkända områden.

Var kan jag lämna in mina överblivna läkemedel?

Alla apotek tar emot överblivna eller gamla läkemedel och annat riskavfall. Använd apotekens genomskinliga påse när du lämnar in överblivna läkemedel. På apoteket kan du också hämta en särskild behållare för stickande, skärande och smittförande avfall, som sprutor och kanyler. Du lämnar behållaren till apoteket när den är full.

Cytostatika (cancermedicin) i "normala mängder" kan lämnas på ett apotek eller på återvinningscentralen som farligt avfall.

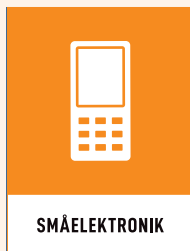
Kvicksilvertermometrar lämnas i den röda boxen för farligt avfall om det finns där du bor. Den kan också lämnas till den fasta eller mobila återvinningscentralen.

BATTERIER

LJUSKÄLLOR

SMÅELEKTRONIK

Varför ska jag sortera ut elavfall?

Elektronik innehåller många ädelmetaller och material som kan användas till nya produkter när det blivit avfall. Metallerna kan återvinnas hur många gånger som helst utan att de tappar kvalitet. Att utvinna nya ädelmetaller är både energi- och resurskrävande. Elavfall kan också innehålla miljöfarliga ämnen som kvicksilver, bly, kadmium och freoner. Så när vi lämnar elavfall till återvinning bidrar vi både till en renare miljö och spar på naturens resurser och energi, jämfört med när nytt material används.

Vad räknas som elavfall?

- Lösa småbatterier och knappcells batterier som finns i brandvarnare, ficklampor, hörapparater, LED-ljus, leksaker, fjärrkontroller eller kameror.
- Smålampor, lågenergilampor, glödlampor, halogenlampor, LED-lampor, lysrör, och lampor till adventsljusstaken. Var försiktig så att lamporna inte går sönder när du sorterar dem, de kan innehålla kvicksilver!
- Produkter med inbyggt batteri eller sladd som borrmaskiner, dammsugare, brödrost, eltandborstar, hårfönar och plattängar, hörlurar, e-cigarettor, mobiltelefoner, ljusslingor och spelkonsoler.

Lämnas bilbatterier som elavfall?

Nej. Förbrukade bilbatterier räknas som farligt avfall på grund av sitt innehåll av bly och lämnas på återvinningscentral.

Var ska jag slänga batterier?

Om du bor i ett en- och tvåbostadshus kan du lägga batterier i den röda boxen. När boxen är full beställer du hämtning genom att logga in på Mina sidor, det ingår i din grundavgift. Om du saknar en röd box kan du beställa en via Mina Sidor.

Bor du i flerbostadshus brukar det finnas en separat behållare för insamling av batterier i miljörummet.

Batterier kan också lämnas i en batteriholk som finns på alla återvinningsstationer eller till den fasta eller mobila återvinningscentralen. Vissa butiker har också batteriholkar.

Batterier som hamnar i soppsåsen kan i värsta fall orsaka explosioner och bränder, både i sopbilar och på sorteringsanläggningar. Tänk på att även den minsta produkten kan innehålla batterier. Om du är osäker på om en produkt innehåller ett batteri eller om du inte får ut batteriet – ta det säkra före det osäkra. Lämna in hela produkten på återvinningscentralen. På så sätt skyddar du både miljön och de som arbetar med avfallshantering.

Var kan jag lämna elavfall?

Om du bor i ett en- och tvåbostadshus kan du lägga ljuskällor och små-elektronik i den röda boxen tillsammans batterier. Bor du i flerbostadshus brukar det finnas separata behållare för ljuskällor, elavfall och batterier.

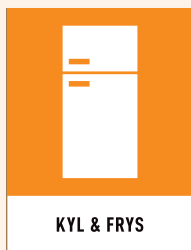
Finns ingen insamling för elavfall där du bor kan du lämna det till butiker som säljer elprodukter. I alla större butiker (till exempel elektronikkedjor) är det kostnadsfritt att lämna smått elavfall (mindre än 25 centimeter) i obegränsad mängd. För större elavfall gäller en-mot-en principen. Det innebär att du kan lämna din gamla produkt i butiken när du köper en ny.

Återvinningscentralen tar emot allt elavfall medan den mobila återvinningscentralen tar emot mindre elektronik (ca 100 x 60 x 60 cm). Läs på kommunens eller Sörabs webbplats vad som gäller, eller fråga personalen på plats om du är osäker.

Vad händer med elavfallet när det samlats in?

Det tas om hand och transporteras till någon av de specialiserade återvinningsanläggningarna för att demonteras. Efter demontering och sortering tas de miljöfarliga komponenterna om hand på olika sätt. De olika metallerna återvinns för att användas i nya produkter.

Varför ska jag återvinna vitvaror, kyl och frys?

Vitvaror som diskmaskiner, tvättmaskiner och spisar kan innehålla miljöfarliga ämnen, exempelvis PCB, som avlägsnas vid återvinning. Äldre kylskåp och frysar innehåller också flera farliga ämnen som freoner som förstör ozonlagret och bidrar till växthuseffekten. Därför är det viktigt att de lämnas till återvinning och lämnas på rätt plats. Kolla på sopor.nu om du är osäker hur du ska sortera.

Vad räknas som vitvaror?

Exempel på vitvaror är spisar, diskmaskiner, tvättmaskiner och torktumlare.

Var lämnar jag vitvaror, kyl och frys?

Är de hela och fungerande lämnar du dem till återbruk. Är det trasigt så lämnas det på återvinningscentralen. Om du köper nya vitvaror så kan du också beställa bortforsling av de gamla.

Vad händer när de lämnats in för återvinning?

De tas om hand av auktoriserad aktör för demontering, återvinning samt destruktion av farliga material/ämnen. Freonerna förstörs till exempel vid väldigt hög temperatur eller omvandlas till saltvatten. De flesta material som vitvaror är tillverkade av går utan problem att återvinna. De olika metallerna återvinns för att användas i nya produkter. Också glas, metall och plast separeras och återvinns för att användas i nya produkter. Att sortera sitt avfall är ett enkelt sätt att göra stor skillnad. Du sparar energi, jordens resurser och du minskar utsläppen.

Varför ska jag sortera bygg- och rivningsavfall

Bygg- och rivningsavfall ska enligt lag sorteras ut i minst följande avfallsslag för återvinning: trä, mineral (betong, klinker, keramik, sten), metall, glas, plast och gips. Det gäller också avfall från mindre bygg- och rivningsarbeten i privata hushåll. Målet är att öka mängden material som kan återbrukas och materialåtervinnas.

Fundera först på om det behövs en renovering eller om det räcker med en uppfräschning. Genom att bevara eller köpa begagnat blir renoveringen både billigare och mer hållbar.

Vad räknas till bygg-och rivningsavfall?

Exempelvis: brädor, dörrar, spånskivor, köksskåp, glasfiberull, handfat, toalettstol, kakel, klinker, takpannor, fönster, duschväggar, avloppsrör, badkar, armeringsjärn och gipsskivor.

Vad räknas inte till bygg och rivningsavfall?

Farligt avfall som till exempel impregnerat trä. Avfall som faller under producentansvar, till exempel förpackningar av plast och papper samt elektronik.

Var lämnar jag mitt bygg- och rivningsavfall?

Byggmaterial som är helt och fortfarande användbart kan du lämna till återbruk eller sälja på begagnatmarknaden. Är det sådant som inte går att återanvända lämnas det på återvinningscentralen för återvinning.

Som privatperson kan du beställa hämtning av ditt sorterade bygg- och rivningsavfall i storsäck enligt gällande avfallstaxa. Beställ hämtning via Väsby Direkt.

Vad händer med byggavfallet efter att det hämtats?

Efter hämtning behandlas avfallet för att kunna bli nya råvaror, användas i konstruktionsarbeten eller energiåtervinnas.

Att sortera sitt avfall är ett
enkelt sätt att göra stor skillnad.
Du sparar energi, jordens resurser
och du minskar utsläppen.

**Saknar du information om en specifik produkt
eller är osäker på hur du ska sortera?**

Sök på Sopor.nu

Sotering och återvinning

Hitta din närmsta återvinningsstation,
återvinningscentral samt turlistan för den mobila
återvinningscentralen på upplandsvasby.se/mobilavc

Turlistan finns också som evenemang
på vår Facebook-sida.

Läs mer på
upplandsvasby.se/avfall

**UPPLANDS
VÄSBY**

upplandsvasby.se
vasbydirekt@upplandsvasby.se
08-590 970 00